

Αρχική κατάρτιση δικαστών και εισαγγελέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Περιεχόμενο που
παρέχεται από
Γαλλία

Γαλλία

Γενική περιγραφή

Η Εθνική Σχολή Δικαστών (École nationale de la magistrature) είναι η μόνη σχολή κατάρτισης δικαστών. Εκπαιδεύει τόσο τους δικαστές όσο και τους εισαγγελείς. Η αρχική κατάρτιση είναι υποχρεωτική για την προσχώρηση στο επάγγελμα του δικαστή.

Έτσι, η εν λόγω σχολή εκπαιδεύει διάφορα πρόσωπα, η διάρκεια της κατάρτισης των οποίων εξαρτάται από το ιστορικό τους.

Η μέθοδος διδασκαλίας στην Εθνική Σχολή Δικαστών βασίζεται σε συνδυασμό διαφορετικών συμπληρωματικών παιδαγωγικών μορφοτύπων, ο βασικότερος εκ των οποίων είναι η παροχή κατευθύνσεων ως προς τις σπουδές ή εργαστήρια εργασίας σε υποομάδες.

Η κατεύθυνση ως προς τις σπουδές προτείνει αλληλουχίες εργασίας σε μικρές ομάδες σε περιβάλλοντα προσομοίωσης. Οι ομάδες αυτές αποτελούνται από περίπου είκοσι εκπαιδευόμενους με διάφορα προφίλ και συγκροτούνται για το σύνολο της περιόδου σπουδών, δηλαδή περίπου 7 μήνες, στο Μπορντό, για την κύρια προαγωγή. Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευτές έχουν την ευκαιρία να οργανώσουν αποτελεσματικά την ομάδα και να προβούν σε εξατομικευμένη παρακολούθηση, στο πλαίσιο της οποίας ο πυρήνας της παιδαγωγικής δραστηριότητας είναι η διάδραση.

Εκτός από αυτή τη μορφή διδασκαλίας, αμφιθέατρα ή συνέδρια, θεματικά εργαστήρια, οπτικές ή προσομοιώσεις, συζητήσεις και συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης, γραπτή εργασία ή διαδικτυακή μάθηση.

Η σχολή του Μπορντό διαθέτει μόνιμο διδακτικό προσωπικό που αποτελείται από 25 εκπαιδευτές: τους συντονιστές κατάρτισης, οι 23 εξ αυτών είναι δικαστές, οι οποίοι αποσπώνται στην Εθνική Σχολή Δικαστών για μέγιστη περίοδο έξι ετών, γεγονός που εγγυάται εκπαίδευση σύμφωνη με την πραγματικότητα της επαγγελματικής πρακτικής στα δικαστήρια. Η εν λόγω ομάδα εκπαιδευτών συμπληρώνεται από έναν διευθυντή των υπηρεσιών δικαστικού μητρώου και έναν καθηγητή γλώσσας. Οι εν λόγω συντονιστές κατάρτισης υπάγονται σε έναν από τους οκτώ πόλους κατάρτισης και διασφαλίζουν την εμπειρογνώσια, επιβλέπουν την ανάπτυξη παιδαγωγικής τεκμηρίωσης και παρέχουν τα μαθήματα ή οργανώνουν τη διδασκαλία τους.

Η σχολή διαθέτει επίσης σώμα διδασκόντων δικαστών, αποτελούμενο από περίπου πενήντα δικαστές, οι οποίοι συμμετέχουν τακτικά στην παροχή κατευθύνσεων ως προς τις σπουδές και σε προσομοιώσεις επ' ακροατηρίου συζητήσεων, διατηρώντας παράλληλα τη δραστηριότητά τους. Στη σχολή συμμετέχουν επίσης και διάφοροι άλλοι επαγγελματίες: δικηγόροι, γιατροί, εκπαιδευτικοί, ερευνητές. Κάθε χρόνο, περισσότεροι από 750 ομιλητές προσφέρουν την εμπειρογνώσια τους στους τομείς του δικαίου, της ιστορίας, της κοινωνιολογίας, της ψυχολογίας, της ψυχιατρικής, της ιατροδικαστικής και της εγκληματολογίας.

Η κατάρτιση των μελλοντικών δικαστών αποσκοπεί στη μετάδοση επαγγελματικών πρακτικών που συνδέονται ειδικά με τα καθήκοντα του δικαστή, όπως η σύνταξη αποφάσεων και κατηγορητηρίων, οι συζητήσεις με τον δικαστή, η προεδρία στις ακροαματικές διαδικασίες ή η διενέργεια πράξεων στο πλαίσιο αστικής ή ποινικής υπόθεσης. Ως εκ τούτου, το 70 % αυτής αποτελείται από περιόδους πρακτικής άσκησης, η συντριπτική

πλειονότητα των οποίων πραγματοποιείται στο δικαστήριο. Αυτές οι πλήρεις περίοδοι πρακτικής άσκησης είναι απαραίτητες για την πρακτική εκμάθηση των καθηκόντων μέσω πλήρους ένταξης στο μελλοντικό εργασιακό περιβάλλον. Εποπτεύονται από δικαστές του δικαστηρίου, τους διευθυντές πρακτικής άσκησης, υπό τον συντονισμό διευθυντή κέντρου πρακτικής άσκησης.

Οι εκπαιδευόμενοι καλύπτονται τόσο από το καθεστώς του δικαστικού σώματος όσο και από το γενικό καθεστώς της δημόσιας διοίκησης. Μετά τον διορισμό τους, προσχωρούν στο δικαστικό σώμα και ορκίζονται να διαφυλάσσουν το απόρρητο κάθε πράξης που περιέρχεται σε γνώση τους. Αμείβονται κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους, ενώ δεσμεύονται να υπηρετήσουν στο Δημόσιο για ελάχιστη περίοδο δέκα ετών.

Πρόσβαση στην αρχική κατάρτιση

Η ένταξη στο δικαστικό σώμα εξαρτάται από την επιτυχή ολοκλήρωση διαγωνισμού ή διαδικασίας εισδοχής βάσει προσόντων ή βάσει φακέλου. Οι διάφορες οδοί πρόσβασης στην Εθνική Σχολή Δικαστών επιτρέπει την πρόσληψη υποψηφίων διαφόρων υποβάθρων, είτε μεταπτυχιακών είτε επαγγελματικών. Αυτή η ποικιλία εγγυάται την πιστή εκπροσώπηση της γαλλικής κοινωνίας.

Ο αριθμός των θέσεων που προσφέρονται στους διάφορους διαγωνισμούς καθορίζεται ετησίως από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, σύμφωνα με τις εκτιμώμενες ανάγκες των δικαστών και τις δημοσιονομικές απαιτήσεις.

Η Εθνική Σχολή Δικαστών διοργανώνει τρεις διαγωνισμούς κάθε χρόνο και έναν πρόσθετο διαγωνισμό:

- Ο πρώτος διαγωνισμός για σπουδαστές: είναι ανοικτός σε πρόσωπα με μεταπτυχιακό ή ισοδύναμο τίτλο σπουδών ηλικίας 31 ετών και άνω· σ' αυτόν τον διαγωνισμό συμμετέχει ο μεγαλύτερος αριθμός υποψηφίων.
- Ο δεύτερος διαγωνισμός απευθύνεται σε δημόσιους υπαλλήλους με τετραετή αρχαιότητα, ηλικίας που δεν υπερβαίνει τα 48 έτη και 5 μήνες κατά την 1η Ιανουαρίου του έτους στο οποίο διεξάγεται ο διαγωνισμός και ο τρίτος διαγωνισμός είναι ανοικτός σε πρόσωπα με οκταετή επαγγελματική πείρα στον ιδιωτικό τομέα ή που κατέχουν αιρετό αξίωμα· οι εξετάσεις είναι κοινές και για τους δύο αυτούς διαγωνισμούς.
- Ο πρόσθετος διαγωνισμός απευθύνεται σε πρόσωπα ηλικίας άνω των 35 ετών με τουλάχιστον επταετή επαγγελματική πείρα.

Προπαρασκευαστικά μαθήματα για τον πρώτο διαγωνισμό

Η Εθνική Σχολή Δικαστών παρέχει προπαρασκευαστικά μαθήματα «ίσων ευκαιριών» με σκοπό την προώθηση της πολυμορφίας των προσλήψεων και τη στήριξη υποψηφίων, με προσόντα και κίνητρα, από μειονεκτούντα κοινωνικά περιβάλλοντα. Πέντε τάξεις προετοιμάζουν ετησίως τους σπουδαστές για τον πρώτο διαγωνισμό συμμετοχής στην Εθνική Σχολή Δικαστών.

Πρόσληψη σε θέση δικαστικού λειτουργού βάσει προσόντων

Απευθύνεται αποκλειστικά σε πρόσωπα ηλικίας από 31 έως 40 ετών, τα οποία, αφενός, διαθέτουν πείρα στις νομικές, οικονομικές ή ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες και πληρούν τις προϋποθέσεις για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων, και, αφετέρου, πληρούν τις προϋποθέσεις ως προς τα πτυχία ανάλογα με την επαγγελματική κατάσταση του υποψηφίου.

Όροι εισδοχής: επιλογή από επιτροπή προόδου βάσει φακέλου που καταρτίζει ο γενικός εισαγγελέας εφετών του τόπου κατοικίας του.

Άμεση πρόσληψη

Πρόσωπα που διαθέτουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών τύπου master 2 και των οποίων η επαγγελματική δραστηριότητα τα καθιστά ιδιαίτερα κατάλληλα για την άσκηση των καθηκόντων του δικαστή μπορούν να προσληφθούν απευθείας, δηλαδή χωρίς διαγωνισμό. Η συναφής επαγγελματική δραστηριότητα πρέπει να συνίσταται σε τουλάχιστον επτά έτη για εισδοχή στον δεύτερο βαθμό (ελάχιστη απαιτούμενη ηλικία: 35 έτη) και σε τουλάχιστον δεκαπέντε έτη για την ένταξη στον πρώτο βαθμό.

Όροι εισδοχής: βάσει φακέλου στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, το οποίο διαβιβάζει τον φάκελο σε επιτροπή. Η επιτροπή μπορεί να υποβάλει τον υποψήφιο σε δοκιμαστική περίοδο ανώτατης διάρκειας έως έξι μηνών σε δικαστήριο προτού αυτός διοριστεί. Μετά την εν λόγω δοκιμαστική περίοδο σε δικαστήριο, η οποία οργανώνεται από την Εθνική Σχολή Δικαστών, συντάσσεται έκθεση αξιολόγησης. Στο τέλος της δοκιμαστικής περιόδου, ο υποψήφιος υποβάλλεται σε συνέντευξη ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής για την καταλληλότητα και την κατάταξη των δικαστικών λειτουργιών, η οποία γνωμοδοτεί σχετικά με την επάρκεια για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων. Στη συνέχεια, η επιτροπή λαμβάνει την τελική απόφαση σχετικά με την υποψηφιότητα.

Μορφή και περιεχόμενο της αρχικής κατάρτισης

Η διάρκεια της αρχικής κατάρτισης ποικίλλει ανάλογα με την προέλευση της πρόσληψης.

Ως εκ τούτου, η κατάρτιση μακρύτερης διάρκειας διαρκεί συνολικά 31 μήνες στην Εθνική Σχολή Δικαστών και βασίζεται σε συνδυασμό περιόδων πρακτικής άσκησης για μαθητές ή μελλοντικούς επαγγελματίες και περιόδων κατάρτισης στη σχολή του Μπορντό. Η κατάρτιση αυτή απευθύνεται σε σπουδαστές που έχουν επιτύχει στον πρώτο διαγωνισμό (εξωτερικός διαγωνισμός), τον δεύτερο διαγωνισμό (για δημόσιους υπαλλήλους), τον τρίτο διαγωνισμό (οκταετής εμπειρία στον ιδιωτικό τομέα) και τους επιτυχόντες βάσει προσόντων (πρώην δικηγόροι, κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος στο δίκαιο, επαγγελματίες του νομικού κλάδου...). Στο πλαίσιο της κατάρτισης αυτής, τα δύο πρώτα έτη που ονομάζονται «στάδιο γενικής κατεύθυνσης» είναι κοινά για όλους τους δικαστικούς λειτουργούς. Καταρτίζονται στην απόκτηση των βασικών, μη τεχνικών, δεξιοτήτων του επαγγέλματος του δικαστή καθώς και την εξοικείωση με στοιχεία του επαγγελματικού περιβάλλοντος η γνώση των οποίων είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των περισσότερων καθηκόντων και με βασικές επαγγελματικές τεχνικές που είναι κοινές για διάφορες κατευθύνσεις. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι δικαστικοί λειτουργοί πραγματοποιούν πολυάριθμες περιόδους πρακτικής άσκησης, ιδίως στα δικαστήρια όπου θα εφαρμόζουν τις κοινές επαγγελματικές τεχνικές και θα ασκούν τα καθήκοντα του επαγγέλματος.

Το τελευταίο εξάμηνο της κατάρτισης αφιερώνεται στην εξειδίκευση σε μία και μόνο κατεύθυνση, εκείνη που επιλέγει ο δικαστικός ελεγκτής για την πρώτη του θέση. Αυτή η περίοδος προετοιμασίας για τις πρώτες κατευθύνσεις πραγματοποιείται πρώτα στην Εθνική Σχολή Δικαστών ως προς το θεωρητικό μέρος. Ο δικαστικός λειτουργός εμβαθύνει αναλύει τις επαγγελματικές τεχνικές και το πεδίο των καθηκόντων που έχει επιλέξει. Στη συνέχεια, πραγματοποιεί σε δικαστήριο μια τελευταία πρακτική άσκηση που τον προετοιμάζει για την ανάληψη των καθηκόντων του. Το τελευταίο αυτό στάδιο του επιτρέπει πλήρη λειτουργική ανεξαρτησία κατά την ανάληψη των καθηκόντων του.

Μπορείτε να δείτε τη διαδικασία [εδώ](#).

Η διάρκεια της κατάρτισης που προσφέρεται στους υποψηφίους για άμεση ένταξη και στους επιτυχόντες του πρόσθετου διαγωνισμού, οι οποίοι είναι όλοι ασκούμενοι με επαγγελματική πείρα άνω των 7 ή των 15 ετών, είναι πιο σύντομη αλλά βασίζεται στην ίδια εναλλαγή σπουδών στη σχολή του Μπορντό και πρακτικής άσκησης. Ως εκ τούτου, οι επιτυχόντες του πρόσθετου διαγωνισμού και οι υποψήφιοι για άμεση ένταξη παρακολουθούν ένα μήνα κατάρτισης βάσει της περιόδου σπουδών στο Μπορντό πριν αποχωρήσουν για πρακτική άσκηση σε δικαστήριο για 4 έως 5 μήνες. Οι επιτυχόντες υποψήφιοι του πρόσθετου διαγωνισμού ολοκληρώνουν επίσης πρόσθετη πρακτική άσκηση μετά την επιλογή της πρώτης θέσης.

Λήξη της διαδικασίας αρχικής κατάρτισης και διαδικασία απόκτησης προσόντων

Αξιολόγηση στο πλαίσιο δοκιμαστικής περιόδου

Η αρχική κατάρτιση για την απόκτηση της ιδιότητας του δικαστή υπόκειται σε δοκιμαστική περίοδο. Ως εκ τούτου, τόσο κατά τη διάρκεια των σπουδών όσο και κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, ο ασκούμενος αξιολογείται συνεχώς. Στόχος είναι να μετρηθεί ο βαθμός στον οποίο έχει αποκτήσει τις βασικές δεξιότητες του δικαστή και τις γνώσεις για τις τεχνικές που προσιδιάζουν σε κάθε ρόλο. Στη Σχολή, η αξιολόγηση, ο σκοπός της οποίας είναι πρωτίστως εκπαιδευτικός, πραγματοποιείται με τη μορφή εξετάσεων στο τέλος της περιόδου σπουδών και στο τέλος της πρακτικής άσκησης σε δικαστήριο.

Για την αξιολόγηση κατά την πρακτική άσκηση σε δικαστήριο αρμόδιοι είναι οι δικαστές που έχουν αποσπαστεί στη Σχολή, οι περιφερειακοί συντονιστές κατάρτισης. Οι δικαστές αυτοί, που έχουν τοποθετηθεί σε δώδεκα

δικαστικές περιφέρειες στις οποίες υπάγονται διάφορα εφετεία, αποτελούν πραγματικό σύνδεσμο της Εθνικής Σχολής Δικαστών στα δικαστήρια. Οργανώνουν τις περιόδους πρακτικής άσκησης των δικαστικών λειτουργιών, τους παρακολουθούν και τους αξιολογούν καθ' όλη τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης.

Μετά το πέρας της κατάρτισης, η εξεταστική επιτροπή που είναι αρμόδια για την αξιολόγηση της επάρκειας και την κατάταξη αποφασίζει σχετικά με την επάρκεια κάθε ασκούμενου για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων κατά την αποφοίτησή του από τη Σχολή, κατόπιν συνέντευξης του ασκούμενου και αφού ο διευθυντής διατυπώσει αιτιολογημένη γνώμη βάσει των εκθέσεων του περιφερειακού συντονιστή κατάρτισης και του διευθυντή του κέντρου πρακτικής άσκησης. Ο εκπαιδευόμενος που έχει κριθεί ικανός να ασκήσει τα καθήκοντα του δικαστή περνάει τότε το τελικό στάδιο προτού διοριστεί σε δικαστήριο, δηλαδή το στάδιο της προετοιμασίας για τα πρώτα καθήκοντα.

Πρώτος διορισμός

Η τελική εξέταση επάρκειας και κατάταξης οδηγεί σε κατάταξη των επιτυχόντων κατά σειρά επιτυχίας. Βάσει του καταλόγου αυτού, ο μελλοντικός δικαστής επιλέγει την πρώτη του θέση από κατάλογο που προτείνει το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Μετά την προετοιμασία για τα πρώτα καθήκοντά του, διορίζεται ως δικαστής στο δικαστήριο στο οποίο θα υπηρετήσει. Στη συνέχεια, ορκίζεται ως δικαστής, ενώ ο διορισμός του στην πρώτη θέση του γίνεται βάσει προεδρικού διατάγματος, κατόπιν γνωμοδότησης του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

Μετά το πέρας της αρχικής τους κατάρτισης, οι ασκούμενοι μπορούν να διοριστούν σε οκτώ θέσεις (με εξαίρεση τους επιτυχόντες του πρόσθετου διαγωνισμού, οι οποίοι, στην πρώτη τους θέση, μπορούν να ασκήσουν μόνο τα καθήκοντα του δικαστή ή του αναπληρωτή εισαγγελέα):

- δικαστή·
- δικαστή που επιλαμβάνεται διαφορών που αφορούν πρόσωπα που χρήζουν προστασίας (juge des contentieux de la protection)·
- ανακριτή·
- δικαστή ανηλίκων·
- δικαστή επιβολής στερητικών της ελευθερίας ποινών (juge de l'application des peines)·
- αναπληρωτή εισαγγελέα·
- αναπληρωτή του γενικού εισαγγελέα·
- πάρεδρος του πρώτου προέδρου.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 19/05/2026

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.